

Stovky miliard odcházejí z Česka. Odliv peněz tlačí na oslabení koruny

- CZ24 News | 27. března 2023

ČESKO: Běžný účet platební bilance, který je souhrnem všech ekonomických transakcí české ekonomiky se zahraničím, skončil loni rekordním schodkem 415,3 miliardy korun. Vyplývá to z upřesněných údajů, které na svém [webu](#) zveřejnila Česká národní banka (ČNB). **“Odliv dividend stahuje Česko „do rekordního mínusu“, hrozba měnové krize se ale zatím nenaplní,” řekl hlavní ekonom Trinity Bank Lukáš Kovanda. Schodek běžného účtu však vyvolává tlak na oslabení měny.**

Předloni dosáhl schodek 168 miliard korun, tehdy zaznamenal běžný účet platební bilance deficit poprvé od roku 2013. Dosavadní rekordní schodek z roku 2007 byl 177,1 miliardy korun. Podle předběžných údajů z poloviny února skončil loni běžný účet platební bilance deficitem 380,1 miliardy korun. Analytik Komerční banky Jaromír Gec tehdy uvedl, že ve výsledku byl patrný odliv dividend z přímých zahraničních investic. Podle dat zveřejněných před Vánoci poslali zahraniční firmy svým “matkám” 225 miliard korun za pouhých devět měsíců roku 2022.

Za letošní rok Gec očekává výrazně lepší výsledek běžného účtu platební bilance než loni. “Po loňském schodku ve výši 5,6 procenta hrubého domácího produktu pro letošek předpokládáme 3,8 procenta (HDP),” uvedl. Reagoval na dnešní předběžná čísla za leden, kdy byl běžný účet v přebytku 12,7 miliardy korun. Podle Gece je to zásluhou ústupu napětí v dodavatelských řetězcích a také poklesu cen dovážených energetických komodit.

Podle hlavního ekonoma Trinity Bank a spolupracovníka redakce Echo24 Lukáše Kovandy se Česko ocitá v závažné makroekonomické nerovnováze, jakou roky nepamatuje. “Podle některých expertů mu proto vážně hrozí měnová krize. Data za loňský rok, jež máme čerstvě pohromadě, tuto obavu, resp. důvody pro ni příliš nerozptylují. Přesto koruna mnohem spíše rekordně sílí, než by čelila měnové krizi,” uvedl Kovanda.

ČNB před několika dny zveřejnila také předběžné údaje za loňské čtvrté čtvrtletí, běžný účet platební bilance v něm skončil deficitem 83,6 miliardy korun. O rok dřív ve stejném období vykazala bilance schodek 77,3 miliardy Kč.

Deficitní byl běžný účet platební bilance loni ve všech čtvrtletích, z pohledu měsíců byl v přebytku jen v lednu. Čtvrtletní schodek byl nejvýraznější ve třetím kvartálu 227,2 miliardy korun. v porovnání měsíců byl deficit nejvyšší v srpnu na úrovni 110,9 miliardy Kč. V minulosti byl běžný účet platební bilance schodkový v letech 1994 až 2013. V roce 2014 byl zaznamenán přebytek, a to 7,9 miliardy korun, v roce 2020 dosáhl přebytek rekordních 113,7 miliardy korun.

Běžný účet české platební bilance padl loni do suverénně historicky rekordního schodku, přes 415 miliard korun, připomíná Kovanda. “Důvodem je mohutný odliv dividend, motivovaný i snahou bank snížit odvody na dani z mimořádných zisků, a také to, že se do rekordního schodku propadl zahraniční obchod ČR. K celoročnímu deficitu běžného účtu ale přispěla nejvíce negativní bilance takzvaných prvotních důchodů, čítající minus 375 miliard korun,” podotýká Kovanda s odkazem na odliv dividend z přímých zahraničních investic v Česku.

Ekonom také upozorňuje na to, že výrazné zvýšení odlivu dividend souvisí s kompenzací pandemické situace, kdy byl odliv dividend administrativně omezený. “Teprve loni si majitelé zahraničních

společností, které v Česku působí, toto 'zadržení zisků' kompenzovali. K vyššímu odlivu dividend je ale částečně motivovala daň z mimořádných zisků. Ta sice platí až od letoška, ale dotčené společnosti, tedy vybrané banky a petrochemické a energetické podniky, už loni zavedly rozličná opatření vedoucí k daňové optimalizaci za účelem snížení daňové povinnosti plynoucí z mimořádného zdanění," upozorňuje ekonom.

Zahraniční obchod České republiky totiž loni vykázal svůj vůbec největší schodek v historii, který atakoval hranici 200 miliard korun. "Takový schodek zahraničního obchodu je v novodobé české historii zcela nebyvalý. Vždyť v období od roku 2005 vykázal zahraniční obchod dosud nejvyšší schodek v roce 2008, tehdy činil zhruba 44 miliard korun, a byl tak zhruba jen pětina oproti tomu loňskému," uvedl Kovanda s tím, že klíčovým důvodem hlubokého schodku zahraničního obchodu ČR byly loni mimořádně drahé energie.

"Hluboký schodek běžného účtu je obecně negativní zprávou pro mezinárodní devizové obchodníky. Vytváří tlak na oslabení měny dané země. Koruna však takovým problémům nyní nečelí a naopak, vůči euru letos zpevnila na maxima od roku 2008," doplnil ekonom. Kromě toho se menšina mezinárodních finančních expertů domnívá, že Česku letos hrozí měnová krize kvůli rekordně vysokému schodku běžného účtu. "Tato prognóza se ovšem zatím ani vzdáleně nenaplnuje," uzavírá Kovanda.

Hlavní ekonom poradenské společnosti Deloitte David Marek tvrdí, že pokud by český stát připravil zahraniční investory o jejich zisky, tak by vyslal špatný signál pro další potencionální zájemce a investory. "Není třeba se tím znepokojovat. Viděli by, že Česká republika nějakým způsobem znemožňuje svobodně podnikat a vydělávat investorům zisky normálním způsobem," řekl Marek v rozhovoru pro Deník.cz.

Marek také dodal, že zahraniční dividendy Čechům chybět nemohou, jelikož tyto finance nejsou "jejich" a připomněl růst českých investic v zahraničí během posledních 10 let. "Je to podobné, jako kdybyste si nárokovali sousedovu výplatu," řekl Marek a dodal, že v budoucnu nelze vyloučit to, že se Česko dostane do podobné situace jako Německo či Nizozemsko. "Posledních 10 let roste objem českých investic v zahraničí a tudíž roste i objem dividend, které z nich vydělávají české firmy," uvedl ekonom. České zahraniční investice tedy budou moci převažovat nad těmi, které zahraniční investoři podnikají v Česku.

[ZDROJ](#)